Kapellerpoort 1
6041 HZ Roermond
T (0475) 386 410
E info@nmflimburg.nl
I www.nmflimburg.nl

Triodos bank
IBAN NL 88 TRIO 0212336207
BIC TRIONL2U
KvK 41076356
BTW 0030.42.753.B01

natuur en milieu limburg
federatie

Gemeente Venray
T.a.v. de gemeenteraad
Postbus 500
5800 AM Venray

Roermond: 16 juli 2020
Betreft: Zienswijze Ontwerp bestemmingsplan De Spurkt
Van: G. Lenstra
Kenmerk: 20.51 / GL / 292.14.8.26
Bijlage(n): Zienswijze Notitie Reikwijdte en Detailniveau De Spurkt

Geachte leden van de gemeenteraad,

De Natuur- en Milieufederatie Limburg (NMFL) dient hierbij een zienswijze in op Ontwerpbestemmingsplan De Spurkt. In maart 2019 heeft de federatie een zienswijze ingediend op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau De Spurkt; deze vindt u in de bijlage.
De NMFL is van mening dat de noodzaak van een industrieterrein ter discussie staat vanwege de Coronacrisis en heeft daarnaast de volgende aanmerkingen op het Ontwerpbestemmingsplan:
- Provinciaal beleid: in eerste instantie inbreiding binnen bestaande bedrijventerreinen
- Aantasting beekdal van de Loobeek en Bronsgroene landschapszone
- Onjuistheden in stikstofberekeningen in de Passende Beoordeling
    - *Geen rekening gehouden met verschil in NOx en NH3*
    - *Verkeerde referentiedata*
    - *Verkeerde hoeveelheid kg stikstof per ton mest*
    - *Extern salderen met agrarische bedrijven mag nog niet*
- (zeer) ernstige aantasting/verlies leefgebieden van zwaar beschermde soorten
- Biodiversiteit gaat achteruit
- Dassenkernleefgebied Loobeekdal komt in gevaar.

De bovengenoemde punten worden hieronder nader toegelicht.

Er is geen rekening gehouden met de gevolgen van Corona
De Nederlandsche Bank voorziet een diepe economische crisis door de Coronapandemie: de economische schade van de pandemie in het eerste en tweede kwartaal van 2020 is dermate omvangrijk dat een diepe, vrijwel wereldwijde economische recessie onontkoombaar is. In de raming voor 2020 daalt het bruto binnenlands product in Nederland met 6,4%, bijna twee keer zo hard als tijdens de kredietcrisis in 2009. Volgens het CBS was de gemiddelde dagproductie van de Nederlandse industrie in mei van dit jaar 12,5 procent lager dan in mei 2019. Dat is de grootste daling sinds medio 2009. Gezien deze cijfers en de verwachte recessie lijkt het ons goed om te laten berekenen of de realisatie van een nieuw bedrijventerrein economisch wel haalbaar is.

CBF GOED DOEL
Samen voor een mooi en duurzaam Limburg

Provinciaal beleid: in eerste instantie inbreiding binnen bestaande bedrijventerreinen
Het provinciale beleid gaat in eerste instantie uit van inbreiding binnen bestaande bedrijventerreinen. In de Omgevingsverordening Limburg 2014 wordt aangegeven dat gemeenten hiervoor een inspanningsverplichting hebben en dat er bij nieuwe ontwikkelingen op het gebied van onder meer bedrijventerreinen, in eerste instantie naar leegstaande gebouwen moet worden gekeken. In de concept Omgevingsvisie van juni 2020 wordt ook aangegeven dat inbreiding binnen bestaande industriegebieden te allen tijde de voorkeur heeft, in het kader van zuinig ruimtegebruik. Het zou nu, zeker gezien de verwachte economische crisis, onverstandig zijn om landelijk gebied op te offeren voor functies waarvan betwijfeld wordt of die wenselijk/noodzakelijk zijn.

Aantasting beekdal van de Loobeek en Bronsgroene landschapszone
Het plangebied ligt voor het grootste deel in Bronsgroene landschapszone. Deze zone dient als een buffer voor de Goudgroene natuurzone waarin de nadruk ligt op natuurbehoud en -ontwikkeling. Verder omvat de Bronsgroene landschapszone landschappelijk waardevolle beekdalen, in dit geval het beekdal van de Loobeek. In het Landschapskader Noord- en Midden Limburg staat de volgende foto van het Loobeekdal:

Het Loobeekdal nabij Venray kent weide- en hooilanden met loodrecht op de beek staande sloten en opgaande beplantingen.

In de Omgevingsverordening Limburg worden de kernkwaliteiten van de Bronsgroene landschapszone beschreven. Dit zijn het groene karakter, het visueel-ruimtelijk karakter, het cultuurhistorisch erfgoed en aardkundige waarden en reliëf. In bijlage 10 van het Ontwerpbestemmingsplan ‘Hoofdstuk 8. Onderzoek milieuaspecten’ (Arcadis 2020) wordt beschreven dat de realisatie van het bedrijventerrein een negatief effect heeft op al deze kernkwaliteiten, behalve op aardkundige waarden en reliëf, omdat de percelen ten behoeve van de landbouw al zijn geëgaliseerd. Op onderstaande verbeelding van het industrieterrein is ook goed te zien dat er heel weinig groenstructuren overblijven:

Een voorlopig schetsontwerp van de voorgenomen plannen (Greenport Venlo, d.d. 12 juli 2018).

Onjuistheden in stikstofberekeningen in de Passende Beoordeling (bijlage 6)
In de Passende Beoordeling wordt met het programma Aerius Calculator de depositie van stikstofverbindingen in de vorm van ammoniak (NH3) en stikstofoxiden (NOx) op het oppervlak van de omliggende Natura 2000-gebieden inzichtelijk gemaakt. Bij een effect kleiner dan of gelijk aan 0,00 mol/ha/jaar zorgt het beoogde plan niet voor een significante toename in stikstofdepositie en worden negatieve effecten uitgesloten. Dit kan worden aangetoond met een verschilberekening tussen de referentiesituatie en de toekomstige situatie (saldering). Wanneer blijkt dat het effect van het beoogde plan kleiner dan of gelijk is aan de referentiesituatie, dan kan een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming (onderdeel gebiedsbescherming) verleend worden.

In de Aerius berekening is onderzocht wat de verandering in stikstofdepositie is in Natura 2000-gebieden, als gevolg van de aanleg en het gebruik van De Spurkt, als gevolg van de verkeer genererende werking van het bestemmingsplan:
• Aanlegfase: Gedurende de realisatiefase worden werktuigen ingezet voor de bouw. De aanlegfase betreft een tijdelijke ontwikkeling. De werkzaamheden zullen in totaal circa 2 jaar en 9 maanden duren.
• Gebruiksfase**:** De Spurkt wordt gerealiseerd zonder aansluiting op het aardgasnetwerk. Hiermee wordt verwarming door middel van verbranding uitgesloten en is er geen sprake van emissie door stookketels. In de gebruiksfase is daarom alleen sprake van NOx-emissie vanwege verkeer. De verkeersgeneratie is berekend aan de hand van het netto oppervlak van het bedrijventerrein.
Conclusie van de Passende Beoordeling is dat de aanleg en het gebruik van De Spurkt leiden tot een afname van de stikstofdepositie in 13 Natura 2000-gebieden. De afname ontstaat als gevolg van het stopzetten van agrarische activiteiten, namelijk het beëindigen van een paardenhouderij aan de Spurkt 5c. De NMFL constateert echter een aantal onjuistheden in de stikstofberekeningen.

- ***Geen rekening gehouden met verschil in NOx en NH3***

In de berekeningen wordt geen rekening gehouden met verschil tussen NOx (stikstofoxiden) en NH3 (ammoniak): door het uit bedrijf nemen van de paardenweides en de paardenstal, zal met name de emissie van NH3 uit meststoffen afnemen. Daarnaast vallen er ook NOx emissies weg door het uit bedrijf nemen van de paardenhouderij. Hierbij valt te denken aan de inzet van mobiele werktuigen t.b.v. de bedrijfsvoering en de emissies als gevolg van het verwarmen van de paardenhouderij. Bij de realisatie van industrieterrein De Spurkt gaat het met name om uitstoot van NOx. NH3 verspreidt zich lang niet zo ver als NOx: het blijft maar een paar uur in de lucht en komt meestal binnen een paar kilometer weer op de grond terecht. In de lucht reageert NOx met andere deeltjes en vormt dan fijnstof. Deze deeltjes kunnen honderden kilometers met de wind meewaaien voordat ze ergens neerslaan. Vanwege dit verschillende gedrag en het verschillende effect kun je dus niet zomaar NOx tegen NH3 wegstrepen.

- ***Verkeerde referentiedata***

In de Passende Beoordeling wordt als referentiedatum voor de Natura 2000-gebieden uitgegaan van het moment van plaatsing op de communautaire lijst (december 2004 voor Habitatrichtlijnen). Volgens het Papenburg arrest – uitspraak van het Europese Hof – geldt echter de beschermingsplicht al vanaf de aanmelding.

- ***Verkeerde hoeveelheid kg stikstof per ton mest***

Voor de paardenhouderij aan de Spurkt 5c wordt onder 'Bemesting paardenweides' berekend hoeveel kg stikstof op het land wordt uitgereden. Er wordt hierbij van uitgegaan dat er in één ton mest 4,4 kg stikstof zit; volgens het RVO wordt in paardenmest echter uitgegaan van 4,8 kg stikstof per ton (https://www.rvo.nl/sites/default/files/2018/01/Tabel-5-Forfaitaire-stikstof-en-fosfaatgehalten-in-dierlijke-mest-2018.pdf).

- ***Extern salderen met agrarische bedrijven mag nog niet***

Wanneer er voor het realiseren van een nieuwe of bestaande activiteit stikstofemissie nodig is, kan dit niet altijd binnen het project of op de locatie worden opgelost (intern salderen). Er kan dan ook extern gesaldeerd worden: een bedrijf dat (deels) stopt kan stikstofactiviteit overdragen aan een ander. In de Passende Beoordeling wordt gebruik gemaakt van extern salderen.
Volgens BIJ12 (https://www.bij12.nl/onderwerpen/stikstof-en-natura2000/vergunningen-en-toestemmingsbesluiten/extern-salderen/) is extern salderen met agrarische bedrijven nog niet mogelijk. Minister Schouten en de provincies worstelen er namelijk nog mee hoe ze kunnen voorkomen dat veehouderijen straks ongericht en ongecontroleerd worden opgekocht door bijvoorbeeld luchthavens, projectontwikkelaars of industriële bedrijven. In de 'Kamerbrief over voortgang stikstofproblematiek: structurele aanpak van 24 april 2020' schrijft de minister het volgende "Voor de zomer maak ik, samen met de bevoegde instanties, duidelijk op welke manier en op welk moment extern salderen met veebedrijven wordt opengesteld'.
In de Passende Beoordeling wordt al wel extern gesaldeerd met een agrarisch bedrijf (de paardenhouderij), wat dus feitelijk nog niet is toegestaan.

(zeer) ernstige aantasting/verlies leefgebieden van zwaar beschermde soorten
Onderstaande figuur geeft een overzicht van alle relevante onderzoeksresultaten op en nabij het plangebied:

Ecologisch onderzoek heeft aangetoond dat er functies aanwezig zijn van huismus, steenuil, boerenzwaluw, diverse soorten vleermuizen en de das. De NMFL mist hier overigens de streng beschermde boomkikker, die onder andere volgens het rapport 'Quick scan ecologie Projectplannen Water Loobeek' (Sweco, 2016) net ten zuiden van de Loobeek in De Spurkt is waargenomen. Ook is de boomkikker waargenomen in de vlakbij het plangebied gelegen terreinen van Staatsbosbeheer, maar ook in aangrenzende terreinen van particulieren, waarin poelen zijn gelegen. In de bijlage Onderzoek milieuaspecten staat dat voor de bovengenoemde soorten de benodigde maatregelen omschreven dienen te worden in een activiteitenplan ten behoeve van een ontheffingsaanvraag op de Wet natuurbescherming en dat dit activiteitenplan is bijgevoegd bij de ontheffingsaanvraag in het kader van het onderdeel soortbescherming van de Wet natuurbescherming. Dit activiteitenplan zit echter niet bij de bijlagen van het Ontwerpbestemmingsplan De Spurkt. Als conclusie wordt in de bijlage Onderzoek milieuaspecten in ieder geval gesteld dat er sprake is van (zeer) ernstige aantasting of verlies van leefgebieden van zwaar beschermde (Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn) soorten. Dit vindt de NMFL onacceptabel.

Biodiversiteit gaat achteruit
In de bijlage Onderzoek milieuaspecten is ook gekeken naar het aspect duurzaamheid. De NMFL vindt het een goede zaak dat de verplichting geldt voor de te vestigen bedrijven dat de daken geschikt zijn voor de installatie van zonnepanelen. Een ander aspect van duurzaamheid is in deze bijlage bevordering van de biodiversiteit. In de vorige paragraaf is al aangegeven dat er sprake is van ernstige aantasting of verlies van Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn soorten. De initiatiefnemer wil daarom aan de oostzijde van het plangebied (zie het groene deel rechts in de figuur op bladzijde 2) een natuurzone van 3,4 ha inrichten voor de doelsoorten boerenzwaluw, huismus, steenuil,

vleermuizen en das. Door de inrichting van de natuurzone tot extensief begraasde weide met fruitbomen wordt gesteld dat het in de toekomstige situatie mogelijk een geschikt leefgebied vormt voor de desbetreffende soorten. Voor het mitigeren[1] van het verlies van nestlocaties en verblijfplaatsen, zal een opstal gebouwd worden waar soorten als boerenzwaluw, huismus, steenuil en vleermuizen gebruik van kunnen maken. Het is hierbij de intentie om de biodiversiteit in ieder geval in stand te houden en mogelijk zelfs te bevorderen. Het is voor de NMFL echter duidelijk dat de biodiversiteit hier achteruit gaat; een extensief begraasde weide met fruitbomen vormt geen leefgebied voor alle hierboven genoemde doelsoorten (bijvoorbeeld niet voor huismussen) en daarbij duurt het ook even voordat fruitbomen vrucht dragen en dan voor een soort als de das wat opleveren. Bovendien is hiermee de compensatie voor verloren gegaan leefgebied veel te klein (voor de das zullen we hier in de komende paragraaf verder op ingaan).

Dassenkernleefgebied Loobeekdal komt in gevaar
In onze zienswijze op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau De Spurkt van maart 2019 (zie bijlage), heeft de NMFL al aangegeven dat het plangebied voornamelijk in gebruik is als grasland en bouwland. In een driehoekig stuk bos aan de oostzijde van het plangebied bevindt zich een dassenburcht (in het deel dat als natuurzone zal worden ingericht). De dassen van deze burcht foerageren in het plangebied: grasland is voor de das primair foerageergebied vanwege de aanwezigheid van hun hoofdvoedsel: regenwormen. Maisakkers zijn secundair foerageergebied voor de das (een gebied waar de das gedurende bepaalde periodes van het jaar voedsel kan vinden). In het kennisdocument Das[2] wordt aangegeven dat verlies aan secundair foerageergebied voor 50% moet worden gecompenseerd met primair foerageergebied en dat verlies aan primair foerageergebied voor 120% moet worden gecompenseerd met primair foerageergebied. Het is de NMFL onduidelijk hoe deze compensatie gaat plaatsvinden.
Daarnaast hebben we in onze zienswijze op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau aangegeven dat de gunstige staat van instandhouding van de dassenpopulatie in dassenkernleefgebied Loobeekdal in gevaar komt, vanwege het cumulatief effect van meerdere voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen in de regio. Overigens geldt dit niet alleen voor de das, maar ook voor andere soorten. In het Ontwerpbestemmingsplan wordt nu steeds geschreven voor diverse soorten dat er nog voldoende foerageergebied/leefgebied overblijf in de nabijheid van het plangebied, maar om daar een juiste uitspraak over te kunnen doen, moeten andere ruimtelijke ontwikkelingen dan wel worden meegenomen. Voor zover ons nu bekend gaat het om nieuwbouwwijk De Buitenkamers, nieuwbouwwijk St. Annapark, zonnepark Smakt van Kronos Solar ten oosten van de A73, zonnepark Venrays Broek en een zonnepark van Tomorrow Energy ten oosten van de A73, grenzend aan het plangebied van De Spurkt. Al deze ruimtelijke ontwikkelingen – in totaal beslaan deze ontwikkelingen zo'n 100 ha (!) van het Loobeekdal - zijn rood omlijnd weergegeven in onderstaande figuur; met blauwe markers zijn dassenburchten weergegeven. Voor meer informatie over de afzonderlijke initiatieven verwijzen wij naar de bijlage.

[1] Hier is geen sprake van mitigeren (verzachten van tijdelijk – niet significant- negatieve effecten van een ingreep, maar van compensatie (het goedmaken van verlies van bepaalde natuurwaarden).
[2] BIJ12, 2017. Kennisdocument Das, versie 1.0. Utrecht, BIJ12.

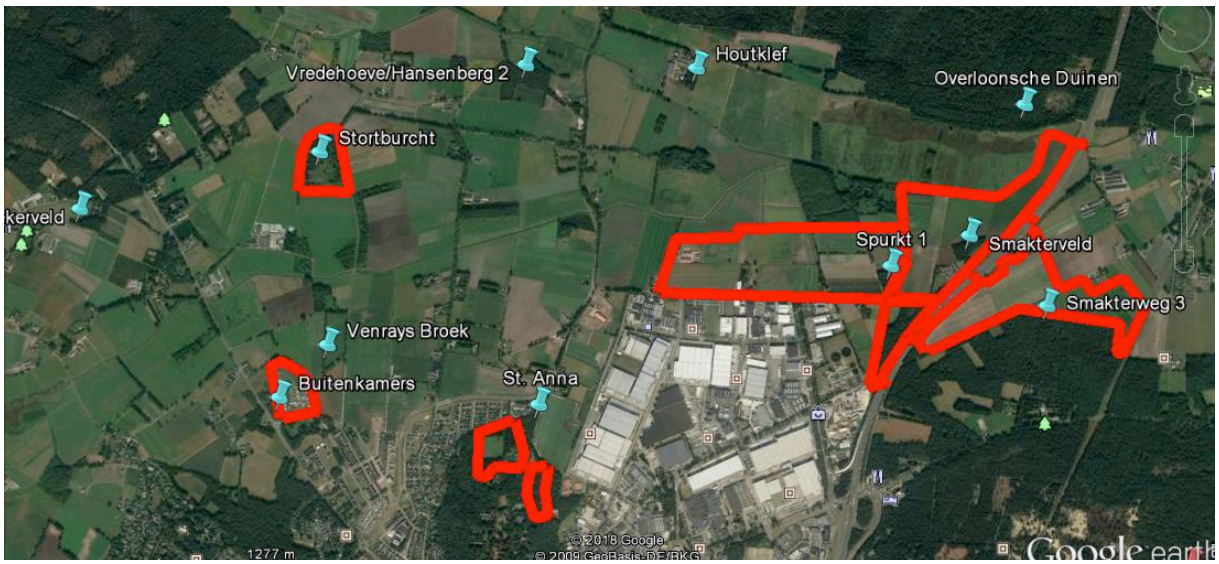

Ook op waarnemingen.nl (zie het screenshot op de volgende bladzijde) is te zien dat zowel in het plangebied van De Spurkt zelf als in de omgeving ervan, een grote hoeveelheid dassensporen zoals wissels, mestputjes en foerageersporen is aangetroffen.

Conclusie
De NMFL is van mening dat de noodzaak van een industrieterrein vanwege de Coronacrisis ter discussie staat en heeft daarbij de volgende aanmerkingen op het Ontwerpbestemmingsplan:

- Provinciaal beleid: in eerste instantie inbreiding binnen bestaande bedrijventerreinen
- Aantasting beekdal van de Loobeek en Bronsgroene landschapszone
- Onjuistheden in stikstofberekeningen in de Passende Beoordeling
    - *Geen rekening gehouden met verschil in NOx en NH3*
    - *Verkeerde referentiedata*
    - *Verkeerde hoeveelheid kg stikstof per ton mest*
    - *Extern salderen met agrarische bedrijven mag nog niet*
- (zeer) ernstige aantasting/verlies leefgebieden van zwaar beschermde soorten
- Biodiversiteit gaat achteruit
- Dassenkernleefgebied Loobeekdal komt in gevaar.

Hoogachtend,

Stichting Natuur en Milieufederatie Limburg,

Ton Hermanussen
directeur